

Міністерство освіти і науки України

Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка

Інклюзивно-ресурсний центр ТНПУ ім. В. Гнатюка

Центр післядипломної освіти ТНПУ ім. В. Гнатюка

Кафедра педагогіки та менеджменту освіти ТНПУ ім. В. Гнатюка

Інститут спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України

Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України

Навчально-реабілітаційний заклад вищої освіти «Кам'янець-Подільський державний інститут»

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Чорноморський національний університет імені Петра Могили

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка

Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди

Об'єднання інституцій-партнерів «Педагогічна синергія»

Асоціація психологів вищої школи України

Маріупольський державний університет

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського

Тернопільський обласний краєзнавчий музей

Національний заповідник «Замки Тернопілля»

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ЛИСТ

Шановні колеги!

*Запрошуємо Вас до участі у
VI Всеукраїнській міждисциплінарній
науково-практичній конференції:*

«ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА: ІДЕЯ, СТРАТЕГІЯ, РЕЗУЛЬТАТ»

19-20 березня 2026 р.

*на базі інклюзивно-ресурсного центру
Тернопільського національного педагогічного університету
імені Володимира Гнатюка*

Мета конференції: створення міждисциплінарного науково-практичного простору для узагальнення та осмислення результатів упровадження інклюзивної освіти в Україні, поширення ефективних інноваційних практик забезпечення доступних і якісних освітніх послуг для осіб з особливими освітніми потребами; обмін досвідом психолого-педагогічного, медичного та соціального супроводу учасників освітнього процесу з урахуванням потреб адаптації й модифікації освітнього середовища; консолідація зусиль науковців, педагогів-практиків, фахівців суміжних галузей та представників суспільних інституцій задля реалізації інклюзивних підходів в освіті й інших сферах суспільства; визначення стратегічних перспектив розвитку інклюзивної освіти в Україні та пріоритетних напрямів сучасних науково-методичних досліджень..

До участі у роботі конференції запрошуються: науковці, науково-педагогічні працівники, здобувачі вищої освіти, педагоги (освітняни), представники державних органів влади, громадських організацій, батьки здобувачів із особливими освітніми потребами та всі зацікавлені особи.

Формат проведення: онлайн.

Робоча мова конференції: українська, англійська.

Ми не обмежуємося висвітленням виключно позитивних аспектів розвитку інклюзивних процесів в Україні. Важливою складовою конференції є критичне осмислення наявних проблем і системних перешкод у їх реалізації, а також спільний пошук ефективних шляхів їх подолання на основі наукового аналізу та практичного досвіду.

Секції та тематичні напрями роботи конференції:

Секція 1. Державна політика та інституційні механізми реалізації інклюзії

Державне регулювання інклюзії в різних сферах суспільного життя; стратегія розвитку інклюзивної політики в Україні; міжвідомча та міжсекторальна взаємодія у впровадженні інклюзії; роль органів місцевого самоврядування; громадські та волонтерські ініціативи як чинник розвитку інклюзивного суспільства; інформаційна політика, комунікації та просвітництво у сфері інклюзії; міжнародний досвід державного управління інклюзивними процесами.

Секція 2. Інклюзивна освіта в системі неперервної освіти

Концептуальні підходи та моделі інклюзивної освіти; особливості реалізації інклюзивного освітнього процесу в закладах дошкільної, загальної середньої, позашкільної, професійно-технічної та вищої освіти; інклюзія в спеціальних закладах освіти; освітні труднощі здобувачів з особливими освітніми потребами та рівні підтримки; формування інклюзивної компетентності педагогічних, науково-педагогічних працівників і керівників закладів освіти; інноваційні методики, технології та управлінські рішення в організації інклюзивного освітнього середовища.

Секція 3. Психолого-педагогічний, корекційно-розвивальний і соціальний супровід осіб з особливими освітніми потребами

Система раннього втручання в Україні: стан і перспективи розвитку; функціонування та ресурсні можливості інклюзивно-ресурсних центрів; педагогіка партнерства та сімейно-центрований підхід; міжінституційна взаємодія закладів освіти, соціальних служб, громадських організацій і бізнесу; корекційно-розвивальні послуги: ефективні практики та системні перешкоди; проблеми документального супроводу та реалізації індивідуальних програм розвитку, реабілітації й корекційно-розвивальної роботи.

Секція 4. Інклюзія поза освітою: міждисциплінарний вимір

Реалізація інклюзивних підходів у медичній, духовній, соціальній, економічній, екологічній та політичній сферах; доступність медичних послуг і підготовка персоналу до роботи в інклюзивному середовищі; реабілітаційні та телемедичні програми для маломобільних груп населення; духовний і культурний вимір інклюзії; розширення можливостей працевлаштування осіб з інвалідністю, соціальне підприємництво; інклюзивний дизайн інфраструктури, міського середовища та природоохоронних проєктів; забезпечення політичних прав і участі осіб з інвалідністю у процесах прийняття рішень.

Секція 5. Цифрові технології та інструменти формування інклюзивного середовища

Інформаційно-комунікаційні технології в інклюзивній освіті; адаптовані електронні ресурси та інтерактивні платформи; допоміжні й асистивні технології для осіб з порушеннями зору, слуху та опорно-рухового апарату; засоби альтернативної та додаткової комунікації; цифрові інструменти моніторингу освітнього прогресу; інклюзивний дизайн фізичного й інформаційного простору; технології професійного розвитку педагогів і фахівців інклюзивної сфери.

Форми участі в роботі конференції та організаційний внесок

Форми участі	Можливості	Організаційний внесок
Спікер / спікерка	сертифікат конференції (16 год.), друк у збірнику	безкоштовно
Участь без публікації матеріалів	сертифікат конференції (16 год.)	200 грн.
Участь із публікацією статті у збірнику матеріалів конференції (не більше 2 співавторів)	друк статті, сертифікат конференції (16 год.)	350 грн.

Умови участі у конференції

✓ **Заповнити реєстраційну заявку до 17 березня 2026 р.** за покликанням:

<https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSeKhaJK9hwrFYULvHxmXAAIJoAACq-igZ7p1vaAohF0tcbVA/viewform>

✓ **Надіслати статтю для публікації** у збірнику матеріалів конференції (у разі обрання відповідної форми участі) окремим файлом на електронну адресу до 30 березня 2026 р. conf.inclusion.tnpu@gmail.com

Приклад назви файлу: Коваль_І._стаття.

✓ **Отримати повідомлення** на електронну адресу, вказану під час реєстрації, щодо:

- включення до участі в конференції;
- прийняття матеріалів до публікації у збірнику;
- реквізитів для здійснення організаційного внеску (за потреби).

✓ **Долучитися за запрошенням** до робочої групи у **Viber** для отримання оперативної інформації щодо перебігу конференції та організаційних питань.

Вимоги до матеріалів та відповідальність авторів

Автори несуть повну відповідальність за зміст матеріалів, поданих до публікації.

Організатори залишають за собою право відхиляти матеріали, подані до збірника конференції, у разі:

- невідповідності вимогам до оформлення;
- неуспішного проходження перевірки на плагіат
(рівень унікальності тексту має становити не менше 80 %).

Кількість співавторів однієї статті – **не більше двох осіб**.

У списку використаних джерел **не допускається використання:**

- праць авторів і видавництв російської федерації та республіки білорусь;
- джерел, опублікованих російською мовою.

Реквізити для оплати

Учасники конференції отримають реквізити для оплати за відповідні документи та друк матеріалів після опрацювання заявок.

Організаційний внесок покриває витрати на організацію та проведення конференції, зокрема на підготовку електронних сертифікатів, програми та збірника матеріалів конференції.

Збірнику матеріалів конференції буде присвоєно номер ISBN, а його електронна версія буде розміщена на сайті наукової бібліотеки ТНПУ ім. В. Гнатюка: <http://www.library.tnpu.edu.ua/> та надіслана у загальний чат учасників конференції.

Основні дати:

- ✓ До 17.03.2026 р. (включно) – прийом заявок на участь у конференції.
- ✓ 18.03.2026 р. – надсилання учасникам покликання на платформу проведення конференції на електронну адресу, вказану в заявці.
- ✓ 19–20.03.2026 р. – проведення VI Всеукраїнської міждисциплінарної науково-практичної конференції.
- ✓ До 30.03.2026 р. – подання учасниками матеріалів для публікації у збірнику конференції.
- ✓ До 02.04.2026 р. – погодження результатів розгляду матеріалів, підтвердження їх прийняття до друку та здійснення організаційного внеску (за потреби).
- ✓ До 06.04.2026 р. – надсилання учасникам електронних сертифікатів та програми конференції.
- ✓ До 01.05.2026 р. – отримання рекомендації вченої ради ТНПУ імені Володимира Гнатюка для збірника матеріалів конференції, розміщення його електронної версії в репозитарії бібліотеки та надсилання учасникам покликання на матеріали конференції.

Запрошуємо Вас приєднатися до спільноти інклюзивно-ресурсного центру Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка:

- на сторінці у Facebook:
<https://www.facebook.com/groups/Inclusion.TNPU>
- у чат Viber:
<https://invite.viber.com/?g2=AQA%2F1YMccf%2Fm900parznsSf%2FR9gJRwQL5Zm4jbLwCu7jIKk3qZ%2BD04MD8scteUvx>

Контактна інформація:

Зоряна Удич — кандидатка педагогічних наук, доцентка кафедри педагогіки та менеджменту освіти, керівниця інклюзивно-ресурсного центру ТНПУ ім. В. Гнатюка.

Контактний телефон: +3 8 067 710 06 75;

E-mail: conf.inclusion.tnpu@gmail.com

Ірина Шульга — кандидатка педагогічних наук, доцентка кафедри педагогіки та менеджменту освіти, методистка інклюзивно-ресурсного центру ТНПУ ім. В. Гнатюка.

Контактний телефон : +3 8 096 731 07 51;

E-mail: conf.inclusion.tnpu@gmail.com

Оксана Гаврилевська — методистка інклюзивно-ресурсного центру ТНПУ ім. В. Гнатюка.

Контактний телефон : +3 8 068 010 24 57;

E-mail: conf.inclusion.tnpu@gmail.com

ДОДАТКИ

Додаток 1.

Більше інформації про:

- ✓ Інклюзивно-ресурсний центр Тернопільського національного педагогічного університету: <https://tnpu.edu.ua/recourses/inklyuzyvno-resursnyj-tsentr.php>
- ✓ Освітні програми курсів підвищення кваліфікації, пропонованих Інклюзивно-ресурсним центром ТНПУ ім. В. Гнатюка (1 кредит (30 год)):
 - ✓ Інклюзивне освітнє середовище
 - ✓ Стратегування інклюзивного середовища закладу освіти.
 - ✓ Асистентський супровід у системі інклюзивної освіти.
 - ✓ Взаємодія з батьками у системі інклюзивної освіти.
 - ✓ Сенсорна інтеграція: науково-практичні засади.
 - ✓ Психолого-педагогічні та організаційні засади інклюзивного освітнього середовища.
 - ✓ Педагогіка партнерства в концепції Нової української школи

Зміст програм: <https://drive.google.com/drive/folders/1NOuukXXDEFpQO9RVNkDtbkga-DDoOM89?usp=sharing>

Реєстрація на курси підвищення кваліфікації:

https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSc1Mmy-HRTaGGZOJf_Jp6skucskP8zP_NMRKqOCsUwbr0Wczg/viewform

- ✓ Результати попередніх конференцій «Інклюзивна освіта: ідея, стратегія, результат»:

2021 р.:

- новина: <https://tnpu.edu.ua/news/5700/>
- збірник: <http://dspace.tnpu.edu.ua/handle/123456789/18577>
- відео запис: <https://www.youtube.com/watch?v=beCOvIG2sYs>

2022 р.:

- новина: <https://tnpu.edu.ua/news/7767/>
- збірник: <http://dspace.tnpu.edu.ua/handle/123456789/27098>
- відео запис: <https://www.youtube.com/watch?v=3wl1JbGFML0>

2023 р.:

- новина: https://tnpu.edu.ua/news/8512/?sphrase_id=50313
- резолюція:
<https://tnpu.edu.ua/kalendar/%D0%A0%D0%95%D0%97%D0%9E%D0%9B%D0%AE%D0%A6%D0%86%D0%AF.pdf>
- збірник: <http://dspace.tnpu.edu.ua/handle/123456789/29560>
- відео запис:
 - день 1: <https://www.youtube.com/watch?v=sQnURbwaXtc>
 - день 2: https://www.youtube.com/watch?v=a_LBo5oZoVo

2024 р.:

- новина: <https://tnpu.edu.ua/news/7767/>
- збірник: <http://dspace.tnpu.edu.ua/handle/123456789/33575>
- відео запис: <https://www.youtube.com/watch?v=K74mOWzDpHk>

2025 р.:

- новина: https://tnpu.edu.ua/news/11614/?sphrase_id=69688
- збірник: <http://dspace.tnpu.edu.ua/handle/123456789/37218>
- відео запис:
 - день 1: <https://www.youtube.com/watch?v=MA1DTKKt-D8>
 - день 2: <https://www.youtube.com/watch?v=cGY8FEZ9dZc>

Вимоги та зразок оформлення статті до збірника матеріалів конференції

Перед підготовкою доповідей і тез конференції просимо ознайомитися з Додатком 4. Оргкомітет залишає за собою право не приймати до розгляду статті, які не відповідають структурі, технічним вимогам і в яких застосована не коректна мова.

Кількість співавторів: не більше 2-х осіб.

Технічні вимоги щодо оформлення матеріалів

- **Обсяг статті** — не менше **3 повних сторінок** і не більше **8 сторінок**. Остання сторінка має бути заповнена **не менше ніж на 50 %**.
- Текст статті подається у редакторі **Microsoft Word for Windows** у вигляді файлу з розширенням *.doc або .docx.
- Основні параметри оформлення:
 - ✓ шрифт — **Arial**;
 - ✓ кегель — **14**;
 - ✓ міжрядковий інтервал — **1,5**;
 - ✓ переносів слів **не встановлювати**;
 - ✓ формат сторінки — **A4**;
 - ✓ поля — **20 мм** з усіх боків;
 - ✓ абзацний відступ — **10 мм**.
- **Підкреслення** в тексті допускається **лише в гіперпосиланнях**.
- **Виділення жирним шрифтом** у тексті статті **не допускається** (окрім назви та даних про автора).
- У тексті необхідно використовувати:
 - ✓ лапки: «...»;
 - ✓ апостроф: ';
 - ✓ тире: —;
 - ✓ дефіс: -.
- Формули, таблиці та рисунки допускаються **за потреби** у форматах **jpg / jpeg, png**.
- **Послідовність розміщення інформації в статті:**
 - ✓ назва статті — **великі літери, напівжирний шрифт, вирівнювання по центру**;
 - ✓ ім'я та прізвище автора — **через рядок після назви, курсив, напівжирний шрифт, вирівнювання по правому краю**;
 - ✓ науковий ступінь, вчене звання, посада;
 - ✓ повна назва організації / установи / закладу освіти;
 - ✓ e-mail;
 - ✓ основний текст — **через 1 інтервал** після попереднього рядка;
 - ✓ список використаних джерел — **через 1 інтервал** після тексту статті, у порядку згадування в тексті.
- **Посилання на джерела** подаються в тексті у квадратних дужках, наприклад: **[7], [9, с. 3]**, і оформлюються відповідно до **ДСТУ 8302:2015**.
Зразки оформлення джерел доступні за покликанням:
<https://drive.google.com/file/d/1vy8NCFWAsRRIUe31BTrNCYu5rr5-Pa2H/view>

Зразки оформлення статті до збірника матеріалів конференції

Структура статті

(без вказання структурних елементів у тексті):

1. Назва статті.
2. Довідка про автора та, за потреби, наукового керівника.
3. Основний текст.
4. Список використаних джерел за вимогами ДСТУ 8302:2015.

Для педагогічних / науково-педагогічних та інших фахівців

ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА В УМОВАХ СУЧАСНИХ ОСВІТНІХ ТРАНСФОРМАЦІЙ

Коваль Марія Іванівна

кандидат педагогічних наук, доцент
кафедра спеціальної та інклюзивної освіти
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка
koval@tnpu.edu.ua

Основний текст ...

Список використаних джерел:

- 1.
- 2.
-

Для здобувачів освіти

**ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА
ЯК СТРАТЕГІЧНИЙ ПРІОРИТЕТ РОЗВИТКУ ОСВІТНЬОЇ СИСТЕМИ**

Іваненко Іван Іванович

кандидат педагогічних наук, доцент
кафедра педагогіки
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка
ivanenko@tnpu.edu.ua

Науковий керівник:

Петренко Олена Петрівна

доктор педагогічних наук, професор
кафедра спеціальної та інклюзивної освіти
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка

Толерантна мова під час виступів та підготовки статті конференції

Просимо під час усних виступів та підготовки статей до збірника матеріалів конференції дотримуватися коректної, толерантної та інклюзивної термінології.

Використання виважених і сучасних формулювань є важливою складовою професійної та наукової комунікації, свідчить про обізнаність у тематиці інклюзії та відповідає принципам поваги до людської гідності, рівності й недискримінації.

У таблиці нижче подано приклади некоректної та коректної термінології, що сприяють запобіганню стигматизації та дискримінаційних висловлювань щодо різних груп населення. У роботі конференції застосовується принцип Person-first language (мова «спочатку людина») в українському мовному контексті — підхід толерантної комунікації, за якого пріоритет надається особистості, а не її фізичним, ментальним чи соціальним особливостям, стану здоров'я або діагнозу. З метою уніфікації мовних підходів та дотримання стандартів безбар'єної комунікації також рекомендуємо користуватися «Довідник безбар'єності»: <https://bf.in.ua/>

Дякуємо Вам за розуміння та співпрацю!

Неправильно	Правильно
Інвалід, каліка, неіездатний, неповносправний, дефективний, людина з обмеженими можливостями, людина з особливими потребами, людина з підвищеними потребами, людина з вадами, людина з додатковими потребами	Людина з інвалідністю, особа з інвалідністю, дитина з інвалідністю, особа / представник маломобільної групи населення
Ампутант, безрукий, безногий, каліка після ампутації	Особа після ампутації, людина з ампутацією кінцівки, людина з ампутованою кінцівкою
Протезник, людина з протезом (як ярлик), «залізна нога», «механічна рука»	Особа, яка користується протезом, людина з протезуванням кінцівки, людина з протезом
Дитина з особливими потребами, інклюзист, інклюзятко	Дитина / учень / здобувач освіти з особливими освітніми потребами
Людина, прикута до ліжка; немічний; фізично неповноцінний; кульгавий; неходячий; лежачий; візочник; колясочник; спинальник	Людина з порушеннями опорно-рухового апарату, людина з порушенням рухових функцій, людина, яка користується кріслом колісним
Сліпий, сліпак, недобачаючий, «темний»	Особа з порушенням зору, особа з повною втратою зору, особа з частковою втратою зору
Глухий, глухуватий, глухонімий, туговатий, недочуваючий	Особа з порушенням слуху, особа з повною втратою слуху, особа з частковою втратою слуху
Розумово відсталий, психічнохворий, божевільний, затриманий у розвитку, загальмований	Особа з інтелектуальними порушеннями, особа з психічним розладом
Німий, картавий, заїка	Особа з порушенням мовлення
Аутист, аутятко, хворий на аутизм, дитина, яка страждає на аутизм, «діти дощу»	Особа з розладом аутичного спектру (РАС)
Епілептик, припадочний, людина з припадками	Особа з епілепсією
Даун, даунятко, хворий на синдром Дауна, дитина, яка страждає на синдром Дауна, «діти сонця»	Особа з синдромом Дауна
Контужений (як загальний ярлик)	Людина з контузією
Псих, нестабільний, зламаний війною, «з ПТСР»	Особа з посттравматичним стресовим розладом

Неправильно	Правильно
	(ПТСР), людина з психотравматичним досвідом
Поранений, каліка війни, інвалід війни, АТОшник-інвалід	Ветеран / ветеранка війни, військовослужбовець (ветеран) з інвалідністю, особа з інвалідністю внаслідок війни
Переселенець, біженець (у межах України), «приїжджі»	Внутрішньо переміщена особа (ВПО), дитина / особа з числа ВПО
Діти війни, травмовані діти, зламані війною	Діти з травматичним досвідом, діти, які постраждали внаслідок воєнних дій
Колишній полонений, жертва окупації	Особа, яка пережила полон, особа, яка проживала в умовах тимчасової окупації
Військовий-інвалід, поранений з психічними проблемами	Військовослужбовець з інвалідністю та психотравматичним досвідом, особа з комплексними порушеннями, спричиненими війною
Дефект, вада, обмеження	Порушення розвитку, порушення стану здоров'я
Кінцівка після ампутації	Кукса
Коляска, інвалідний візок, інвалідка, візочник	Крісло колісне, людина; яка користується кріслом колісним
Паличка для незрячих	Біла тростина
Мова жестів	Жестова мова